

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

„NA TROPIE PRZYRODY”

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie – Andrzej Wąsikowski
2. Krajowa Narada Aktywu Ochrony Przyrody - Paweł Idzik
3. Skład Komisji na lata 2010 – 2013 - Paweł Idzik
4. Z prac Komisji - Paweł Idzik
5. Atrakcje Przyrodnicze - Paweł Idzik
6. Z wizytą w Goleszowie – Jan Machała
7. Jak to się robi w Puńcowie – Jan Machała

Nr 1

Warszawa – Styczeń 2011

WPROWADZENIE

Szanowne Koleżanki i Koledzy

Komisja Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK pragnie przekazać w ręce osób zainteresowanych ochroną przyrody periodyk pod tytułem „NA TROPIE PRZYRODY”. Inspiracją do decyzji o redagowaniu Biuletynu były głosy w dyskusji podczas ostatniej Krajowej Narady Aktywu Ochrony Przyrody, kiedy to działacze wnosili, iż brak jest kontaktu pomiędzy KOP ZG PTTK i działaczami w terenie.

Wiele osób zada sobie zapewne pytanie - dlaczego periodyk i czemu ma on służyć?

Periodyk, bowiem dlatego, że będzie się on ukazywał w miarę zgromadzenia odpowiedniej ilości materiałów do Biuletynu. Chcielibyśmy w nim przedstawiać istotne informacje dla klubów, komisji i kadry programowej. Sądzymy, że nadesłane relacje, wrażenia z interesujących wędrówek i obserwacje będą pomocne w pracy terenowej. Pragniemy w ten sposób, choć częściowo wypełnić lukę w przepływie informacji, aby stał się on pomostem między działaczami w terenie i KOP ZG PTTK.

Biuletyn winien, więc być zbiorem informacji na temat prac KOP ZG PTTK a także będzie również dostępny dla działaczy terenowych.

Zamysłem periodyku jest umieszczenie na jego łamach informacji nadsyłanych przez działaczy terenowych z organizowanych imprez o charakterze przyrodniczym. Za nadsyłane artykuły i ich treść KOP ZG PTTK nie ponosi odpowiedzialności. Istotny jest wyłącznie sens samej idei ochrony przyrody. Wszelka, bowiem wymiana doświadczeń w zakresie ochrony ojczystej przyrody może być pomocna w realizacji zadań ochroniarskich przez działaczy w terenie.

W imieniu Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK wyrażamy nadzieję, że wydawany „Biuletyn” spełni swoją rolę i dobrze będzie służyć turystom przyrodnikom.

KRAJOWA NARADA AKTYWU OCHRONY PRZYRODY

W dniu 21 marca 2010 roku w Warszawie spotkali się delegaci przyrodnicy na naradzie w celu wybrania nowego składu komisji. Spotkanie otworzyła kol. Alicja Gotowt - Jeziorska dotychczasowa Przewodnicząca. Kol. Alicja działała przez okres 17 lat w Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK. Jest bez wątpienia wybitną osobą działającą na rzecz ochrony przyrody, posiadającą wspaniałą zmysł

organizacyjny, wiedzę i doświadczenie. Dlatego też zaskoczeniem była jej rezygnacja z kandydowania na kolejną kadencję. W uznaniu zasług Krajowa Narada Aktywu Ochrony Przyrody nadała tytuł Honorowej Przewodniczącej kol. Alicji Gotowt - Jeziorskiej.

Obrady przebiegały zgodnie z obowiązującymi w naszym Towarzystwie procedurami. Na uwagę zasługuje fakt, że w komisjach pojawiły się nowe nazwiska. Wśród kandydatów do nowej KOP ZG PTTK wybrano cztery osoby ze „starego” składu. Natomiast pozostałe pięć to nowicjusze, choć Kol. Małgorzata Ciosmak już wcześniej była członkiem KOP ZG PTTK.

W wyniku demokratycznych wyborów uczestnicy, KNAOP poznali członków nowej Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK na XVII kadencję. Po ukonstytuowaniu się Przewodniczącym został Kol. Andrzej Wąsikowski, V-ce przewodniczącą Kol. Małgorzata Ciosmak i sekretarzem Kol. Paweł Idzik.

Fot. Paweł Zań

Od lewej stoją: Jan Machała, Maciej Matoń, Janina Góra, Małgorzata Ciosmak, Karolina Pawlak, Alicja Gotowt - Jeziorska, Ferdynand Szafranski, Andrzej Wąsikowski, Paweł Idzik i przykłąknął Andrzej Kucia.

SKŁAD KOMISJI NA LATA 2010 – 2013

1. Przewodniczący - Andrzej Wąsikowski (Kielce)
2. Wiceprzewodnicząca - Małgorzata Ciosmak (Lublin)
3. Sekretarz - Paweł Idzik (Wleń)
4. Członek - Janina Góra (Sosnowiec)
5. Członek - Andrzej Kucia (Bielsko-Biała)
6. Członek - Jan Machała (Cieszyn)
7. Członek - Maciej Matoń (Gdańsk)
8. Członek - Karolina Pawlak (Warszawa)
9. Członek - Ferdynand Szafranski (Luboń)

W komisji jest trzech przedstawicieli z województwa śląskiego i po jednym z województw: dolnośląskiego, lubelskiego, mazowieckiego, pomorskiego, świętokrzyskiego i wielkopolskiego.

Z PRAC KOMISJI KOP ZG PTTK

Pierwsze posiedzenie Komisji odbyło się 10 kwietnia 2010 r. w Warszawie. Spotkanie miało charakter organizacyjny. Przewodniczący przedstawił projekt plan pracy komisji, który został przyjęty bez uwag. Ustalono również podział zadań dla poszczególnych członków komisji:

Przewodniczący KOP ZG PTTK Andrzej Wąsikowski – reprezentowanie KOP ZG PTTK, zwoływanie i prowadzenie spotkań, sprawowanie nadzoru nad merytoryczną stroną pracy Komisji.

Wiceprzewodnicząca KOP ZG PTTK Małgorzata Ciosmak – jw. w uzgodnieniu z przewodniczącym, odpowiedzialna za współpracę z oddziałowymi KOP

Sekretarz KOP ZG PTTK Paweł Idzik – protokołowanie i przygotowywanie spotkań, korespondencja.

Członek KOP ZG PTTK Andrzej Kucia – odpowiedzialny za kadre programową Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK.

Członek KOP ZG PTTK Maciej Matoń – zagadnienia prawne dot. ochrony przyrody odpowiedzialny za kadre programową Opiekunów Przyrody PTTK.

Członek KOP ZG PTTK Karolina Pawlak – weryfikacja odznak Turysta-Przyrodnik. Prowadzenie Rejestru Odznak Honorowych Turysta-Przyrodnik oraz Rejestru Dyplomów Honorowych.

Członek KOP ZG PTTK Jan Machała – odpowiedzialny za referaty weryfikacyjne odznaki Turysta-Przyrodnik.

Członek KOP ZG PTTK Janina Góra – prowadzenie kroniki KOP ZG PTTK.

Członek KOP ZG PTTK Ferdynand Szafranski – współpraca z innymi organizacjami.

Drugie posiedzenie odbyło się 3 lipca 2010 roku w Warszawie miało charakter roboczy i poświęcone było zmianom w regulaminie Instruktora Ochrony Przyrody, nowymi legitymacjami oraz planowanymi dokumentami sprawozdawczości poszczególnych ogniw. Uznano również, że należy wzmocnić współpracę z terenem. Kol. Maciek zaproponował organizację w roku 2011 I Zlotu Turystów Przyrodników. Szczegółowo omówiono realizację Uchwał KNAOP. Omówiono stanu realizacji opracowywanych wskazówek do tworzenia nowych Oddziałowych KOP, zasady sprawozdawczości Oddziałowych KOP, weryfikację Instruktorów Ochrony Przyrody i Opiekunów Przyrody PTTK.

Kolejne, trzecie spotkanie odbyło się 4 września 2010 r. w Warszawie. Definitywnie zatwierdzono zmiany „Regulaminu IOP”, „Wniosku o nadanie uprawnień IOP”, wzoru „Legitymacji IOP”, wzoru „Odznaki HIOP”, wzoru „Legitymacji HIOP”, wprowadzono „Protokółu z egzaminu IOP”, „Protokółu Komisji Egzaminacyjnej kandydatów na IOP”. Uzgodniono, że nowe estetyczne legitymacje wraz ze zdjęciami wszyscy Instruktorzy będą wymienione.

Podjęto także Uchwały w sprawach zasad rocznej sprawozdawczości Instruktora Ochrony Przyrody, Opiekunów Ochrony Przyrody PTTK, Klubów PTTK, Referatów Weryfikacyjnych Odznaki „Turysta Przyrodnik” i Oddziałowych Komisji Ochrony Przyrody.

W czasie zebrania oceniono przygotowane materiały na stronę internetową dotyczące: wskazówek do tworzenia nowych Oddziałowych KOP, „Jak zostać Instruktorem Ochrony Przyrody PTTK”, „Jak tworzyć Referaty Weryfikacyjne odznaki „Turysta Przyrodnik”, wzorcowego wypełniania książeczki odznaki „Turysta Przyrodnik”,

Czwarte posiedzenie komisji i zarazem ostatnie w roku 2010 zaplanowano na 16 października w Warszawie. Spotkanie było podsumowaniem dotychczasowej pracy komisji. Podjęto również Uchwałę w sprawie „Regulaminu Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK”. Zatwierdzono plan pracy KOP ZG PTTK na rok 2011.

Istotnym punktem posiedzenia było wystąpienie Kol. Macieja Matonia, który przedstawił program Zlotu, który zaplanowano na 10-12 czerwiec 2011 w Lasku Smołdzińskim. W organizacji zlotu pomocą służyć będzie Oddział w Gdańsku. Zapraszamy do udziału w imprezie.

ATRAKCJE PRZYRODNICZE

Chciałbym, aby w tym miejscu opisywano ciekawe miejsca przyrodnicze, które z chętnie polecilibyśmy innym turystom. Nie chodzi mi tu o Parki Narodowe, lecz o takie obiekty mało znane a cenne przyrodniczo. Niech to będą ścieżki przyrodnicze, pomniki przyrody lub inne obiekty, które można będzie polecić przy zdobywaniu odznaki Turysta-Przyrodnik. Mogą to być te obiekty z naszej najbliższej okolicy, które wykorzystujemy przy zdobywaniu stopnia popularnego, a mało wiedzą o nich inni.

„Ostrzyca Proboszczowicka” zimą

Dlatego jako pierwszy polecę Wam zobaczyć Rezerwat Przyrody „Ostrzyca, Proboszczowicka”. Utworzony w 1962 r. o pow. 3, 81 ha rezerwat położony w województwie dolnośląskim, powiecie złotoryjskim, gmina Pielgrzymka. Jest to nek wulkanu aktywnego w trzeciorzędzie.

Dziś ma zaledwie 501 m n.p.m. Ale ze względu, że znajduje się na Pogórzu Kaczawskim widać z daleka szczyt owej góry. Dojść można szlakami pieszymi kol. czerwonego, zielonego (Szlak Zamków Piastowskich) i żółtego (Szlak Wygasłych Wulkanów). Na samym szczycie wspaniały punkt widokowy na Karkonosze, Góry Kaczawskie i Pogórze oraz widoczny komin wulkaniczny. Podejście po kamiennych schodkach pozwala na zobaczenie wielu cennych roślin jak również bazaltowe gołoborze.

Widok latem

Gołoborze

Cały kompleks otaczający Ostrzycę objęto w 1982 r. ochroną, jako Obszar Chronionego Krajobrazu o pow. 11, 9 km². Ostrzyca jest celem licznych wędrówek ze względu na osobliwy urok.

Z WIZYTĄ W GOLESZEWIE

Komisja Ochrony Przyrody działająca przy Polskim Towarzystwie Turystyczno - Krajoznawczym „Beskid Śląski” w Cieszynie była inicjatorem imprezy dla młodzieży szkolnej z gminy Goleszów, które odbyło się w dniu 5 października 2010 roku. Okazją do tego był ogólnokrajowy „Dzień Święta Drzewa” oraz 100 – Lecie Oddziału „Beskid Śląski”. Przy byłym schronisku PTTK, obecnie obiektem prywatnym „Pod Tułem”, spotkały się grupy szkolne ze wszystkich szkół podstawowych z gminy Goleszów. Prowadzący i nadzorujący całość imprezy przewodniczący komisji ochrony przyrody Jan Machała, zapoznał młodzież szkolną z regulaminem zdobywania odznaki „Turysta Przyrodnik PTTK”, a następnie oprowadził po rezerwacie przyrody „Zadni Gaj” przybliżając jego walory przyrodniczo – krajobrazowe. Młodzież mogła też usłyszeć informacje na temat najstarszych i najpotężniejszych drzew zarówno w kraju jak i na świecie. Następnie na

terenie wspomnianego obiektu został przeprowadzony konkurs wiedzy przyrodniczo – krajoznawczej dla wcześniej wytypowanych uczniów z każdej ze szkół, którzy odpowiadali na zadawane pytania przez przewodniczącego oraz rozpoznawali ze zdjęć różne gatunki drzew. Uczestnikom konkursu gratulowali oraz wręczyli materiały promocyjne z naszego regionu Wójt Gminy Goleszów Zbigniew Waclawik i vice prezes oddziału PTTK Henryk Więzik, podkreślając jednocześnie szlachetny cel edukacyjny. Wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali pamiątkowe odznaki związane ze świętem. Opiekunowie grup szkolnych odebrali z rąk organizatora pamiątkowe dyplomy. Na zakończenie imprezy zorganizowano ognisko z pieczeniem kielbasek. Komisja Przyrody dziękuje za udział i pomoc organizacyjno – finansową Panu Wójtowi Gminy Goleszów.

Celem imprezy było zapoznanie młodzieży z walorami przyrodniczo – krajoznawczymi w gminie Goleszów oraz popularyzacja odznaki Turysta Przyrodnik PTTK.

Foto. Jan Machała

JAK TO SIĘ ROBI W PUŃCOWIE

W dniu 09 października 2010 roku przy sprzyjającej pogodzie, dyrekcja Szkoły Podstawowej w Puńcowie uczestniczyła w wycieczce przyrodniczo – krajoznawczej w rejonie „Beskidu Śląskiego”. Wycieczkę pilotował z ramienia Komisji Ochrony Przyrody Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego „Beskid Śląski” w Cieszynie, instruktor ochrony przyrody Jan Machała. Najpierw udano się na „Równicę”, gdzie

młodzież mogła obejrzeć w kinie film nt. „Ziemi pstrzonej z księżycą”. Następnie w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Istebnej-Dzielcu młodzież mogła oglądać wystawę przyrodniczą i wysłuchać dźwięków wydawanych przez mieszkańców naszych lasów. Dalej przeszliśmy na ścieżkę edukacyjno – przyrodniczą „OLZA” i tam też w miejscu rekreacji przeprowadzono konkurs wiedzy przyrodniczo- krajoznawczej dla wyróżniających się uczniów szkoły. Kiedy wszyscy posilili się kiełbaskami z grilla mogliśmy dalej podziwiać walory przyrodnicze na ścieżce? Końcowym etapem wycieczki było miejsce widokowe wodospadu w Wiśle-Czarnem przy Domu Turysty PTTK. Młodzież zainteresowana tematem przyrodniczym oraz zdobywaniem odznaki „Turysta Przyrodnik PTTK”, zakupiła 12 książeczek. Już na tej wycieczce można było zapisać sobie 19 pkt., na 50 obowiązujących do pierwszej odznaki popularnej. Szczególnymi wiadomościami wyróżnił się Tomek WOLNY, zwycięzca konkursu, który odczytywał informacje z ustawionych na ścieżce przyrodniczej tablicach. Następne miejsca zajęli: Natalia OLSZAR, Monika LIPA oraz Kacper WOJTAS.

Kolejnym celem przyrodniczym dla Pani dyrektor Agaty Franek będzie wiosenna wyprawa do „Muzeum Świerka Istebniańskiego” w Jaworzynce Wyrch-Czadeczek.

Foto. Jan Machała

REDAKCJA: Paweł Idzik – pawelidzik@o2.pl

WYDAWCA:

Komisja Ochrony Przyrody ZG PTTK

00-075 Warszawa ul. Senatorska 11